

Tusarniaanermi akissuteqaatit pillugit allakkiaq: Plastikkit pilugit nalunaarutip tusarniaassutigineqarnera

29. aprili 2022-mi Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiornermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup (NIPNAN) *puussianik plastikkinik tigummiartakkanik aamma plastikkinik tunisassianik ataasiaannarluni atugassanik atuineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat* (matuma kingorna plastikkinut nalunaarut) pillugu siunnersuut, tusarniaanermi akissuteqaammik tunniussinissamut 27. maaji 2022-mut killerneqartoq tamanut ammasumik tusarniaassutigalugu nassiuppaa.

Allakkat ulluat: 19-05-2022
Suliap normua: 2021 - 16746
Allagaatip ilisarnaataa:
20214636

Postboks 1614
3900 Nuuk
Oqarasuaat: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Plastikkinut nalunaarutissatut siunnersuut plastikkinik atuinermik annikillititseqataassaaq. Nalunaarutissatut siunnersuummi siunertat pingaarnerit pingasuupput:

- 1) puussianik plastikkinik tigummiartakkanik tunniussisarnermut maleruagassiuussineq
- 2) plastikkinik tunisassiat ataasiaannarluni atugassat ilaannik eqquassinissamut inerteqquteqarnermik atuutsitsilerneq
- 3) plastikkinik tunisassianik oxo-mit asiutinneqartartunik inerteqquteqarnermik atuutsitsilerneq

Allakkiami matumani tusarniaanermi akissutit tiguneqartut tamarmik naqinneri tulleriillugit saqqummiunneqarput. Tusarniaanermi akissuteqaatit ataasiakkaat imaat pingaarnertut issuarneqarput, aammalu NIPNAN-ip akissuteqaataanik ilaqartinneqarput, taakkunanilu tusarniaanermi akissuteqaatit ataasiakkaat allannguutinik sunik isumaliutissanillu tunngavissiiisimanersut allassimapput. NIPNAN-ip tusarniaanermi akissutitut oqaaseqaatai uingasunngorlugit allanneqarput.

Tusarniaaffiusut ilaat plastikkinut nalunaarutissamut missingiummut nassiunneqartumut oqaaseqaatissaqaratik nalunaaruteqarput. Tassani tusarniaaffiusut uku pineqarput: Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik aamma Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik:

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik ilisimatitsivoq, plastikkinik tunisassianik ataasiaannarluni atugassanik, eqqiluisaarnermut napparsimasullu isumannaassusiinut qulakkeerissutaasumik nakorsaanermut atuingaatsiartarlutik. Naalakkersuisoqarfimmiit qinnutigineqarpoq, siunnersuummi § 4, imm. 2-mi erseqqissaatigineqassasoq, vatpindit milluartaatillu, peqqissutsimik

suliaqarnernut atatillugu atorneqartut aamma inerteqquteqarnermut ilaatinneqanngitsut.

NIPNAN-imiit erseqqissaatigineqarpoq, vatpindit milluartaatillu nakorsaanermut atortutut ilaatinneqassanngitsut. Vatpindit milluartaatillu plastikkit nakorsaanermut atorneqartut taaneqarnerini nappaatinik suussusersiniarnermi, pinaveersaartitsinermi, nakkutilliinermi, suliaqarnermi anniarnaveersaartitsinermilu imaluunniit ajoqusernervi innarluuteqarnernilu iluaqutissatut inunnut atugassatut aalajangiunneqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq. NIPNAN-imiit ilisimatitsissutigineqarpoq, taaguut "nakorsaanermut atortut" plastikkinut nalunaarut pillugu allakkiami taaneqartoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmiit ilisimatitsissutigineqarpoq, peqqinnissaqarfiup ukiuni kingullerni igaffinni kantiinanilu plastikkinik tunisassiat ataasiaannarluni atugassat atorneqarneri annikillisissimagai, taamaattumillu pingaartumik tunisassiat piujuartitsiffiusussat/atoqqinneqarsinnaasut atorneqartut. Suli tunisassianik ataasiakkaanik, plastikkinik ataasiaannarluni atugassatut sanaanik, assersuutigalugu nerinermut atortunik tiitorfinnillu plastikkinik peqarpoq, taakkulu piujuartitsiffiunerusunik toqqaanikkut taarserneqarsinnaapput.

NIPNAN-imiit Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik aamma peqqinnissaqarfik plastikkinik tunisassianik ataasiaannarluni atugassanik ikilititsisimanerannut, aammalu tunisassianik ataasiakkaanik qinigassanik piujuartitsiffiunerusunik taarsersuiniarnerannut nersualaarusuppagut.

Suliniutit taamaattut peqqinnissaqarfiup silap pissusianut sunniutissaanut pitsaasumik sunniuteqassapput, kisiannili tunisassiat uumassusilinnit asiutinneqartartut maanna plastikkinik tunisassianik ataasiaannarluni atugassanik atuinermut atatillugu amerlanerusunik aningaasartuuteqarfiussapput.

Naalakkersuisoqarfimmiit erseqqissaatigineqassaaq, puussiat plastikkinik tigummiartakkanik ipullit 30 mikrometererpianik nalillit maleruagassiuussinermut ilaatinneqanngimmata. *NIPNAN-imiit tamanna tusaatissatut tiguneqarpoq.*

Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernermullu
Naalakkersuisoqarfik (ISIIN):

ISIIN-imiit tusarniaanermut akuutinneqarneq qujassutigineqarpoq.

ISIIN-imiit puussiat, nerisassanik eqqaaneq pinaveersaartinniarlugu atorneqartartut siunnersuummi § 3, imm. 3-mut imaluunniit siunnersuummi § 3, imm. 4-mut eqqiluisaarneq eqqarsaatigalugit puussianik atuinermut tunngasumut ilaatinneqarnersut itisiliiffigineqarnissaa kissaatigineqarpoq.

NIPNAN-ip atuutsitsiffiunngitsunut aalajangersagaq iluarsivaa, taamaalillunilu puussiat nerisassanik eqqaaneq pinaveersaartinniarlugu atorneqartut inerteqquteqarnermut ilaatinneqarunnaarput.

ISIIN-imiit inuussutissarsiornermik ingerlataqartut tunisassianik pineqartunik toqqortaateqassappata, piffimik ikaarsaarfiusumik atuutsitsinissamik eqqarsaateqartoqarnersoq pillugu itisiliisoqarnissaa kissaatigineqarpoq, tassungalu inuussutissarsiutinik ingerlataqartut ullormit atuutsitsilerfiusumiit tunisassianik siunnersuummi taaneqartunik piiaassanersut, kiisalu inuussutissarsiutinik ingerlataqartut toqqortaatininnik pioreersunik tunisisinnaassanersut aamma/imaluunniit agguaassisinnaassanersut naatsorsuutigineqarnersoq, aammalu ullormik aalajangiisoqarnersoq ilaatinneqarpoq.

NIPNAN-imiit niuertut inuussutissarsiortullu GE aqqutigalugu nalunaarutissamut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu attaveqarfigineqarput. Inuussutissarsiortuniit erseqqissaatigineqarpoq, tunisassianik atorunnaarsitsiartuaarnermik suliaqareerlutik taakku nunat amerlanersaanni tikisitsiffiusareersuni inerteqqutaammata. NIPNAN-imiit ulloq atuutsitsilerfiususaaq qaammammik ataatsimik nikisinneqarpoq, taamaalilluni inuussutissarsiutinik ingerlataqartut toqqortaatininnik torersaassisinnaassammata. Ullormit atuutsitsilerfiusumiit tunisassiat, nalunaarummi taaneqartut tunineqarsinnaajunnaassapput tunniunneqarsinnaajunnaassallutillu.

Naggasiutigalugu ISIIN-imiit paaserusunneqarpoq, puussiat plastikkit ataasiaannarluni atugassat, soorlu eqqaavissat qerititanullu puussat, plastfilmit, ilaatigut nerisassanik uninngatitsinermut atugassat kiisalu tunisassiat assingusut amma nalunaarummut matuunnga ilaatinneqarnissaat, imaluunniit atuutiinnarnissaat eqqarsaatigineqarnersoq.

Puussiat eqqaavissat, qerisunut puussat aamma plastfilmit siunnersuummut ilaatinneqanngillat. Puussiat plastikkit, nalunaarummut siunnersuummi taaneqartut pingasuusut puussiaapput tigummiartakkat, niuertarfinni, nerisassianik aatsisarfinni imaluunniit pisiniarfeeqqani pisiarineqarsinnaasut. Puussiaq plastikki tigummiartagaq pissutsit qanoq ineranni tunniunneqarnersoq aammalu suna siunertaralugu aniatitsisoqarnersoq pingaaruteqartussaavoq.

Sulisitsisut (GE):

GE-miit siunnersuut tapersorsorparput, aammalu ilisimatitsissutigissavarput inuussutissarsiutinik ingerlataqartut plastikkinik ataasiaannarluni atugassanik atuinermik annikillititsiniarluni suliniutinik atuutsitsisoqalereermat.

GE-miit ilisimatitsissutigineqassaaq, oqaaseqatigiinnik ataasiakkanik paasinninnissamut nalornisoqalersinnaammat, ilaatigut “eqqiluisaarneq eqqarsaatigalugu”. Taamaattumik GE-miit inassutigineqarpoq, nalunaarummut ilitersuummik suliaqartoqassasoq, tassanilu puussiat plastikkit saattut nerisassanik tamaangaannartitsinissaaq akiorniarlugu, inuussutissallu qaffasissumik eqqiluissuseqarnerat pigiinnarniarlugu paarnanut naatitanullu, aammalu neqinut atorneqarsinnaaneri qanoq paasineqassanersoq assersuusiorneqassaaq.

NIPNAN-imiit GE-p ilitersuusiortoqarnissaanut qinnuteqaataa akuerineqarpoq. Plastikkinut nalunaarut pillugu alakkiortoqassaaq, taannalu nalunaarummi maleruagassat paasiuminarnerulernissaanut ikiortitut atorneqassaaq.

GE-miit isumaqartoqarpoq, niuertarfiit ataasiakkaat puussianik qilertakkanik taamaattumik paarnanut naatitanullu, kiisalu neqinut atuinertik ingerlatiinnassagaat, aammalu pisisartup nammineerluni paarnanut naatitanullu immikkoortorta qarfimmiit, kiisalu neqaarniarfimmiit puussianik qilertakkanik taamaattumik tigusissanerluni aalajangersinnaanera ingerlaannartariaqartoq. Aamma GE-miit ilisimatitsissutigineqarpoq, suliffeqarfiit puussianik taamaattumik agguaaginnarsinnaanera ajornartussaasoq. *Eqqiluisaarnermut tunngatillugu eqqarsaatigineqarpoq, puussiat tigummiartakkat oqitsut inuussutissat bakterianut illersorneqarnerinut atorneqassasut. Puussiat taamaattut inuussutissanut, naatitanut, paarnanut, neqinut aalisakkanullu pooqanngitsunut atorneqarsinnaassapput. Maanna puussiat taamaattut naatitanut aamma neqinut immikkoortorta qarfinni pisiassanut ataasiakkaanut poortuutit atorneqarput, kisiannili akiliisarfinni nioqqutissanik poortuinnermut atugassatut inissisimaqqusaanngillat, NIPNAN-imiit inassutigineqarpoq, puussiat tigummiartakkat saattuararsuit ipoqanngitsut nioqqutissat atuuffissamittut eqqarsaatigarfiusut sanianiitinneqassasut.*

Kommune Kujalleq:

Kommune Kujallermiit nalunaarut tassanilu siunertaasoq tikilluaqquneqarput. Kujallermiit taaguut eqqiluisaarneq, siunnersuummi § 3, imm. 4-mi allassimasoq, kommunimi nakkutilliisoqarfiup inerteqqutaasunik pisoqarsimanersoq aalajangiiffigisussanngortillugu atorneqarsinnaanersoq apeqquserneqarpoq. Tamatuma saniatigut Kujallermiit eqqarsaatigineqarpoq, nakkutilliinnermi oqartussaasut pisoq eqqiluisaarnermut tunnganersoq tunngannginnersorluunniit allanneqartariaqartoq. *NIPNAN-imiit plastikkinut nalunaarummut allakkiaq, nalunaarummi maleruagassat paasiuminarnerulernissaannut ikiortissatut atorneqartussaq suliarineqarpoq. Ilitersuummi oqaaseqatigiit “eqqiluisaarneq eqqarsaatigalugu” sukumiinerusumik oqaasertalerneqarpoq.*

Kommuneqarfik Sermersooq:

Kommuneqarfik Sermersuumiit erseqqissaatigineqarpoq, plastikkinut nalunaarutip atuuffissaata annertussusissaa naliliiffigiuminaatsoq. Atuuffiisa killingi atuutsitsinngiffiillu nalunaarutip atuutsinniarnernanut ajornakusoortitsisinnaapput.

Sermersuumiit taaguut “eqqiluisaarneq eqqarsaatigalugu” apeqquserneqarpoq. *NIPNAN-imiit plastikkinut nalunaarummut allakkiaq, nalunaarummi maleruagassat paasiuminarnerulernissaannut ikiortissatut atorneqartussaq suliarineqarpoq. Ilitersuummi oqaaseqatigiit “eqqiluisaarneq eqqarsaatigalugu” sukumiinerusumik oqaasertalerneqarpoq.*

Sermersuumiit suut qanoq ilinerani “nakorsaanermi atortut”-ut taaneqassanersut, aammalu kikkut tamatuminnga naliliissanersut apeqqutigineqarpoq. *Vatpindit milluartaatillu plastikkit nakorsaanermut atorneqartut taaneqarnerini nappaatinik suussusersiniarnermi, pinaveersaartitsinermi, nakkutilliinnermi, suliaqarnermi anniarnaveersaartitsinermilu imaluunniit ajoqusernervi innarluuteqarnernilu iluaqutissatut inunnut atugassatut eqqarsaatigineqarput.*

NIPNAN-imiit ilisimatitsissutigineqarpoq, taaguut “nakorsaanermut atortut” plastikkinut nalunaarut pillugu allakkiami taaneqartoq.

Sermersuumiit apequtigineqarpoq, foliebakkit plastikkinik matullit, Brugsenimi tuniniagaasut inerteqqutaannginnerat iluamik paasinninnerunersoq. Tassungalu ilanngullugu plastikkit matut allanut, soorlu puussanut pappiaqqamik qeratasuumik sanaanut sulii atorneqarsinnaanersut.

Foliebakkit plastikkinik matullit inerteqqutaanngimmata ilumoorpoq.

Tamannattaaq aamma matunut plastikkinut atuuppoq. Inuussutissanut puut, tiitorfiit imerfiillu polystyren-imik eqitsitamik sanaat, aammattaaq atortut flamingo-mik taagorneqartut inerteqqutaapput. Tunisassiat ataasiaannarluni atugassat taakku plastikkinut nalunaarut pillugu allakkiami sukumiisumik allaaserineqarput.

Naggataatigut Sermersuumiit apequtigineqarpoq, tunisassiaq plastikkinik oxo-mik asiutinneqartartunik sanaajunersoq kikkunnit naliliiffigineqartassanersoq. Tassani taanna sulii puussianut tigummiartakkanut imaluunniit tunisassianut plastikkinut ataasiaannarluni atugassanut, § 4-mi taagorneqartunut taamaallaat atuuttuunersoq, imaluunniit siunnersuummi § 5-imut, plastikkinik tunisassianut tamanut atuuttumut atuuttuunersoq ilaatinneqarpoq.

Plastikkinut oxo-mik asiutinneqartartunut tunngasoq plastikkinik tunisassianut tamanut atuuppoq, taakkununngalu puussiat tigummiartakkat plastikkit aamma tunisassiat ataasiaannarluni atugassat ilaatinneqarput.